

Vadare på Högbymaden

Text: Jan Österberg

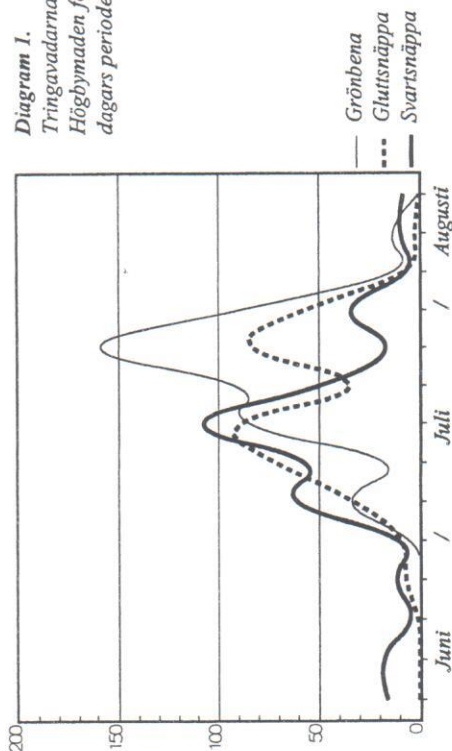
Tringa-vadare (diagram 1)

De vanligaste storsnäpporna, grönbena, gluttsnäppa och svartnäppa, visar alla en mycket samstämmig sträckperiod. Svartsnäppan är först (11 ex. den 13/6) och har ett rastmax kring den 19/7 (65 ex.). I mitten av augusti ses de sista och sedan lämnar de våra marker. Gluttsnäppan betar sig på samma sätt. Maxantalet sågs den 19/7 med 49 ex. och den 2/8 med 52 ex. Och det räknades ungefär lika många individer av båda arterna, 397 gluttar och 416 svartsnäppor. Grönbenan däremot visar en något senare sträcktopp. Maximum ligger i sista juli perioden med 100 ex. den 29/7.

Sommaren och hösten visade att kommunen hade fått en ny vadarlokal, Högbymaden, i södra änden av Gnien-området. Vättnetsjönk undan och det bildades stora ytor av blottad sjöbotten, en utmärkt födoresurs för våra vadare. Redan i slutet av juni sågs stora mängder av rastande svartsnäppor. Och juli bjöd på "mängder" av Calidris-arter. Augusti hade sin topp i början av månaden och sedan mattades det hela av. På slutet av perioden för vadarsträcket var det mest större strandpipare kvar. En och annan raritet visade också upp sig i området.

Vi hoppas att detta inte var en tillfällighet och att årets säsong blir lika imponerande. Naturklubben har ordnat en bra observationsplats vid maden till i år, och den kommer att förbättras i framtiden.

Diagram 1.
Tringavadarna räknade på Högbymaden fördelade på 5-dagars perioder.

från landets alla hörn till Gnien och Högbymaden. Vägen till Berglogbacken är smal och krokig men trots mycket människor och bilar fungerade allt bra.

Genom att underlätta fågelskådandet vid Högbymaden, med en bra observationsplats och parkeringsmöjligheter kommer vi att motverka störningar av såväl fågellivet som de kringboende.

Tillsammans med markägaren Per Strandberg har vi gjort en plan för att underlätta fågelskådandet. Under hösten 1992 fyllde vi på sten och jordmassor på ett stenröse vid Berglogbacken. På så sätt erhöill vi en obskulle. Kommande höst ämnar vi uppföra en liten lada på kullen, vilken kan fungera som vind- och regnskydd.

Det kommer inte att finnas någon plats i omgivningen som är bättre att studera fågellivet i Högbymaden från än denna kulle. Vi är snart beredda att få visa de svenska fågelskådarna en ny stor fågelupplevelse vid Gnien, vilken art det blir är tillfälligheter som avgör.

fr. o. m. juli och långt fram på hösten.

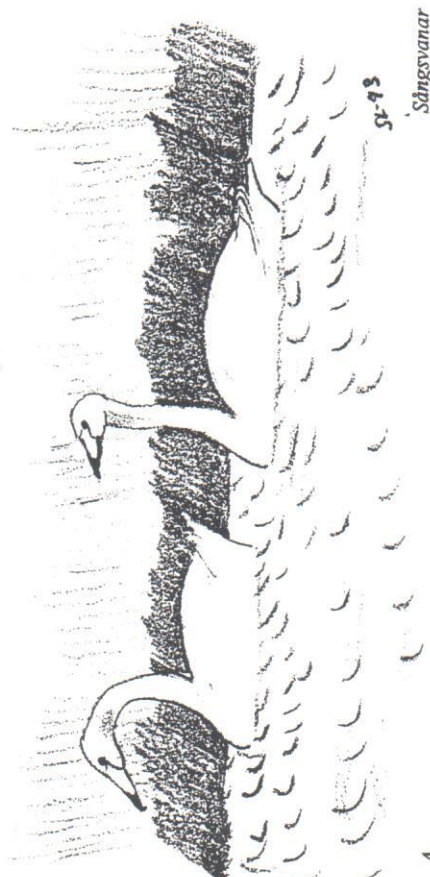
För att genomföra ovanstående önskemål kommer vi under innevarande år anläggna en reglerbar fördämning i de grävda kanalerna i vallen.

Ett problem blir att hejda igenväxningen av maden med högväxta buskar och gräs, här kommer det nämligen att växa så det knakar.

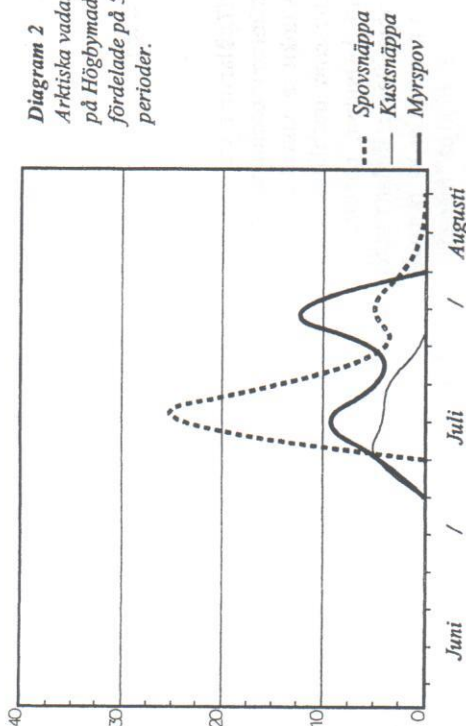
Den omställning som nu verkställs gäller under en tidsperiod av 10 år. Under den här perioden måste det nås bra resultat med omställningen av Högbymaden. För jordbruksföretag i våra trakter kommer det i framtiden även att vara en ekonomisk realitet att "odla fågelbiotoper".

Publikutställningen

Bra fågellokaler är numer en stor attraktion. Vi som fick delta i "fågelskådarfesten" vid Gnien under en juli-vecka 1992 - vill och kommer att få uppleva det igen. Gästen en amerikansk turrapipare drog mängder av fågelskådare

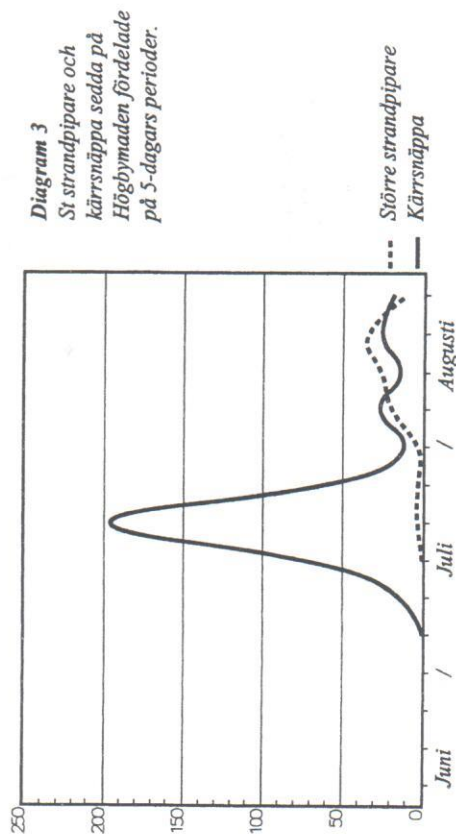

Sångsvanar

Arktiska vadare (diagram 2)

Myrspov, kustsnäppa och sjovsnäppa är alla mycket nordliga häckare och sträcker söderut ungefär samtidigt. De gamla fåglarna flyttar först och ungfågeln kommer senare. Rapporterna från Högbymaden visar också två tydliga sträcktoppar för myrspov och sjovsnäppa. Kustsnäppan var så fåtalig (max 3 ex.) att topparna inte visar sig lika tydligt. Det är sällan de inlämnade fågelrapporterna innehåller uppgift om fåglarnas ålder, tyvärr.

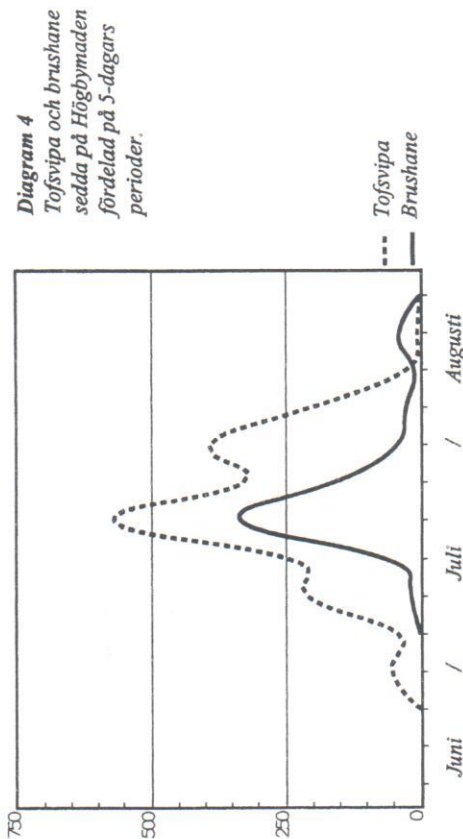

Kärrensäppa och större strandpipare (diagram 3)

Kärrensäpporna har samma flyttmönster som de andra calidris-vadarna men är mer utsträckt i tiden. De gamla fåglarna anlände samtidigt som spov- och kustsnäpporna, dock i större antal. Som mest 65 ex. den 20/7. När det var dags för ungfågeln att komma hade vattenståndet på maden sjunkit så pass att platsen inte var attraktiv som rastplats längre. Det nya vattenståndet tycks ha passat större strandpiparen bra. Den rastade med 10-25 ex. under hela augusti.

Brushane och tofsvipa (diagram 4)

Tofsvipan hittade ett verkligt "toppenställe" på Högbymaden. Från slutet av juni till mitten av augusti fanns de där. Åtminstone vid sex dagar fanns det över 200 ex. rastande, som mest 249 den 25/7. Brushanar fanns det också gott om under hela perioden. Maximum inträffade mellan den 18/7 och 23/7 då 100-150 brushanar rastade på maden.

Slutord

Materialet till den här presentationen är hämtat från Naturklubbens databas av medlemmarnas fågelrapporter. Jag hoppas att denna artikel kan ge andra medlemmar idéer och frågeställningar som kan besvaras av vårt insamlade rapportmaterial. Hör gärna av Er till mig för hjälp att ta fram faktaunderlaget.